THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

וויקלער :
קלאר און וואריס

The Only Jewish Newspaper in Western Canada
Established 1910
PUBLISHED
DAILY

אידישע וואַרט

THE ISRAELITE PRESS

זון אויפגאנג — 4.58
זון אונטערגאנג — 8.09

די אייניציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

Vol. 21. No. 178. Winnipeg, Tues. Aug. 4, 1931.
Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג
דינסטאג, כ"א אב, תרצ"א.

סעסיע פון פּארלאמענט געשלאָסן נעכטן

אנב-אורחא

פון מארק

צורוק פון דאטשע

איר האט מסתּמא געהערט די מע־
שה :

אמאל איז געקומען א איד צום רופא
מיט א שרעקלאכן בויך־וויוטיק.

רייסט זיך דער חולה אויף די גלאטע
וועגן, און קארטשעט זיך פון וויוטיק.
ער שרייט נעבעך מיט באנומענע קו־
לות : "גוואלד, דער בויך !"

וואס זשע טוט דער רופא ? ער
הויבט אים אן גיכן הייסע. צעשמאל־
צענע טריוואקס אויפ'ן קאפּ.

און — עס האט געהאלפן . . . דער
חולה האט אויפגעהערט שרייען "אוי,
מיין בויך", און האט אנגעהויבן שרייי־
ען "אוי, מיין קאפּ".

* * *

אויב איך זייט א איד וואס פארט
נעבאך אויף דער "דאטשע", וועט איר
לייכט פארשטיין דעם נמשל.

מסתּמא האט איר זיך גוט אויסגע־
מיטשעט פאר'ן יאר, און איר פילט זיך
נעבאך עצבדאכט אויף אלע אכרים.

וויילט זיך אייך רו, אביסעלע רו
פון ארבעט, פון דאגת פרנסה, פון
וויוויק, פון די שרייערליאך וואס לאזן
אייך נים אפּאמפּ דעם אטעם וען אירי
קומט אין אונט אהיים פון דער אר־
בעט.

אייך־אזט איר אויף א פאר וואכן
איינר היים פון פארט אוועק אין די
ווילדערנישן פון ווינניפּעג ביטש, אדער
(נאך ערגער) — גימלי, צו זוכן רו
און פארגעסענים.

,און — איר נעפינט נייע צרות און
אינבאזומלאכקייטן, און איר זענט
נעסט טאקע אויף אלע אייערע אלטע
צרות און וויוויקן . . .

* * *

אויב איר זייט א איד וואס פארט
נעבאך אויף דער "דאטשע", דארף איך
איך דאך נים דערציילן וואס "גלות
דאטשע" הייסט.

איר וויסט דאך נאנץ גוט פון די
באלומים דאטשע בעטן, מיט די ספּע־
ציעלע מאטראצן אנגעשטאפּט מיט
קליינע שטיינדלאך און מיט א לאך אין
סאמע מיטן, דורף וועלכער איר קומט
מיט דירעקטער באריהרונג מיט דער מר־
טער־ערד : זיי מוזן איין גוט אריין
מיט די ביינער, וויל איך מיזן זיך
דאך אויף זיי וואלגערן אמווינישקסטנס
א צוועלף שעה א טאג.

אייך אין באלאנס דער אונטערזיכר
חושך, קענן וועלכן די קלייטע, הויבע־
דיקע ערפאלן לעפּאלד זיינען היפּש־
לאן, — די עלעקטרישע באלייכטונג
איז וויניגער בישט אין ניכלי איז
נאך דער דרוקערייַ פון "דאס אידישע
ווארט". לייזער האט זיך אבער דער
ענין אביסל פארצוינט צוליב דער באר־
דישער־וואריטער קראקהויט פון ח.
גרינבערג.

לויט א שלעזינגער וואס מר. בארי
דען האט ענדערצו פון גרינבערג, האט
ער מיט א צווייי וואכן צוריק דורכגע־
מאכט אן ערנסטע אפּשאציע אויפ'ן
האלז, אין איצט ערהאלט ער זיך פון
זיין קראנקהויז. מר. בארדען דערוואהנט
אינטער וויין, אין פארלויף מיט 5,000,
13.460 אין יאר 1930.

אבער דאס יאר 1930 איז נעווען
אויך איינס פון די נידעריקסטע אין־פ
שטח וויניפּעג פארויס אין ענגלאנד, אזוי

אידן באשולדיקט פאר פינאנציעלע סקאנדאלן אין פראנקרייך

טוניסער קאמוניסטישע צייטונג פּוּל מיט אנטיסעמיטישע העצעס — פלאקאטן אין די גאסן פון אלזשיר רופן פראנצויזן "גיט צו לאזן זיך באהערשן פון די אידן"

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואַרט" פון "איטא")

טוניס, צפון אפריקע, אוג. 4 (איטא)— די הויפּ שטאָלץ פון קאמוניסטישע צייטונג "טוניזיע פראלעטער" האט אנגע־
אנגען א גיפטיקע אנטיסעמיטישע פראָפאגאנדע, וואס באזירט־איקס די אידישע באפעלקערונג.

דער קאמוניסטישער אָרגאן באשולדיקט די אידן אין פראנקרייך, אין ער־
שפּעלונג פון דער פאלקס־פראָנט־רעגירונג, אין אָנפּאלן אויף דעם פּרעזידענט פון דער רעפּובליק, מר. דומערג, אז ער האט אין פאר־
בינדונג מיט דער פּאנאמא־קאנאל־אפּערע פּאר פילע יאָרן אָנגעפּילט אַ גרויסע סומע פון פּראָפּיטן.

דער אָרטיקל פון דער קאמוניסטי־
שער צייטונג איז אָבער נאָר איינער פון אַ סעריע אַנטיסעמיטישע אַרטי־
קלען, וועלכע דערשיינען אין דער צייטונג אין לעצטע וואָכן.

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואַרט" פון "איטא")

"נאצים" רעדאקטאָר פאר־משפט פאר גאט־לעסטערונג

האט געשריבן, אז אידישער גאָט איז "א געשעפּטסמאן"

ספּעצ. טעלעג. צו ד. א. וו. פון "איטא"

בערלין, אוג. 4 (איטא)— פאר שריבן אינם נאציאָנאל־סאציאליסטי־
שען אָרגאן "העפּטיגע פּראָקלאמאציע" אז יעהאוה, דער גאָט פון אידן, איז ניט קיין גאָט, נאר געשעפּטסמאן", אין דער רעדאקטאָר, וואלפגאנג בערנמאן, איז אנגעקלאָגט שוידרינ אין גאָט־לעסטערונג. אין אין פאר־משפּט־
טערונג איז ער אויך אין אַרעסט.

בערנמאן האָט זיך פארגנומט מיט אַן ער אליין האט נים קיין געשריבן דעם אַנטיסעמיטישן אַרטיקל, אָבער דער רעדאקטאָר האט אים פּובליצירט.

שריפה אין סאסקאטשעוואַנער שטעטל

גרעי, סאסק., אוג. 4— א שריפה אין סאסקאטשעוואַנער האט דעם גאנצן אוניון סאריבערט די דרייענע־
ראל סטאר פון ל. ה. העם און האט צעשטערט קעגן די אנטיסעמיטישע הע־
צעס, אין זי פארדאסט אין די שרעק־
סטע וועלטער די פארשטריטונג פון ראָסוויכרוג.

חנובת־הבית פונ"ם בני־ברית קעמפּ נעפענט לעצטן זומער, נעפּייערט דעם זונטאג

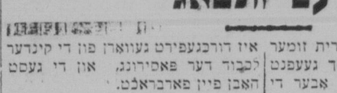

באטש דער נייער בני ברית זומער קעמפּ פאר קינדער פון ארום וויניפּעג איז נאָך נעפענט נעוואָרן לעצטן זומער, אין אבער די עפענונג פארטאָג נעפּייערט נעוואָרן דעם זונטאג, מיט א באנקעט אינם קעמפּ, אין וועלכן עס האבן זיך אַ־
ריבער 150 מיטגלידער פון דער ארבעטער־אציע און געסט פון וויניפּעג, און 16 קינדער פון גרינבערג, אין מינאָס, נאָרט דאקאטא.

אלס הויפּטרעט קינדער זינגען נעוואָרן אין קעמפּ פאר די פייערונג אין דורכ־
נעפּירט נעוואָרן, — די גרופּע וואס אין אנגענומען אין קעמפּ דעם יערלי־
כען "בני עקיבא" פון אינטערנאציאָנאל אָרדן פון אינטערנאציאָנאל אָרדן פון בני־ברית.

דער באנקעט אין צוגעגרייט גע־
וואָרן פון קיך פונם קעמפּ גופא, אָן אין סערוויטן פון פּראָפעסיאָנעלן קעמפּ. אין וועלכן עס האבן זיך בא־
ציעמט. דר. ס. ח. משינרטשיל, פאר־
יצער פונם קעמפּ פאטראָנט, האט אין א קורצער רעדע באגריסט די געסט אין האָט אנגעצייכנט די ציל פון דעם קעמפּ. די נאָרט־דאקאטער נעסט, האָ־
בען אויך פון דער ניגער בני־ברית לאדזש אויף דעם נעבט.

די נאָרט־דאקאטער נעסט האבן פארבראכט דעם "וואך ענד" אינם קעמפּ און חיינט פרי האבן זיי צו־
ריקגעקערט זיך אהיים.

דריי נעגערס געשווינדט אין שיקאגער ראיאטן

שיקאגא, יל., אוג. 4— דריי נע־
גערס זיינען דא נעכטן דער'הרג'עט גע־
וואָרן און דריי פאליציסטן זיינען פאר־
וואונדעט נעוואָרן אין א ראיאט פון
אטלאנטא הונדערט מיינסטער זאל זיין
א מיטגליד פון הויז, און נים פונם
סענאט.

פרעמיער בענעט האט אבער נעגע־
מערט אז סענאטאר ראבערטסאן האט
זייער פיל אויפגענטאן פארן יאר אין
זיין אמט, און ס'איז א נאנץ נעווייקלא־
כע זאך, אז א סענאטאר זאל זיין א
מיטגליד פונם קאבינעט : אונטער
לאיערס דעזשים זיינען נעווען אריבער
פארן, וואס סענאטאר האבן פארטונע
באהיצט פאסטנס. די רעגירונג וועט
דערפאר האנדלען אין דעם פאל אזוי
וועט נים צו קאסטימען א נייעם מיי־

פּאלעסטינער רעוויזי־אָניסטן ווילן אָפּטיילן זיך פון ציוניסטן

דעלעגאטן צו רעוויזיאָניסטישער קאָנווענשאָן אינסטרו־אירט צו שטימען פאר אפּשפּאלטונג — פּוילישע רע־ויזיאָניסטן דרייקן אויס אומצוטרוי צו דער נייער ציוני עקזעקוטיוו

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידיש וואַרט" פון "איטא")

ירושלים, אוג. 4 (איטא). — די פאלעסטינער דעלעגאטן צו דער רעוי־
זיאָניסטישער קאָנווענשאָן וואס דארף דער אלוועלטאכער ציוניסטישער עק־
זעקוטיוו, האבן באריכט צו דאנסע־
רענע אינם באריכט צו קאנסע־
קוענץ פון דער עקזעקו־
טיוו. עטפּעראנטיק אויף פּייערשטוניס
שאפטונג אומבאריכטן פאר דער אפּ־
אמריסונג, האט מ. פראפעס דער־
קלערט, אז די רעוויזיאָניסטן האבן א
נעוואלטיקע אפּאזיציע צו דער נייער ציוניסטישער עקזעקוטיוו, כאטש זיי
האבן ציטטרוי צו מאדשטיינען פער־
זעלאר.

פּען א אידישע מערהייט אין ארץ־
ישראל.

דערזעל מאדשטיין, מיטגליד פון
דער אלוועלטאכער ציוניסטישער עק־
זעקוטיוו, האבן באריכט זיי קאנסע־
רענע אינם קונעלנדזיק דעעמי־
סאנפאלטן ווערן קונעלנדזיק דעעמי־
בער זיינען אינסטרוירט צוצו־
קעמפּן פון דער עקזעקו־
טיוו. עטפּעראנטיק אויף פּייערשטוניס
שאפטונג מאדשטיין", ווערט
דערקלערט אין א רעזאלוציע אנגענו־
מען ביי דער רעוויזיאָניסטישער קאנ־
פערענץ וואס אין נאר וואס אפּצוהאל־
טען נעוואָרן אין תל־אביב, "האט דער־
וויזן, אז די רעוויזיאָניסטן האבן מער
נים קיין פלאץ אין דער ציוניסטישער
אראנזשירונג, וועלכע האט מער נים
קיין רעכט צו רופן זיך ציוניסטישע".

די קאנסערענץ האט אויסנעדריקט
פּוילישע קאנסערענץ פון "ברית טרומי־
פלדאר" (רעוויזיאָניסטן), האט זיך דא
נעפענט אין דער אנווענדונג פון אנ־
250 דעלעגאטן.

ס. פראפעס. וועלכער האט נעהאלטן
די עפענונג רעדע, האט דערקלערט,
אז דער הויפּט ציל פון "ברית טרומי־
פלדאר" אין צו נעפינען א וועג צו שא־

נעוועלשאפּטלאכער קאלענדאר

מיטוואך, אוג. 5

אראנזשאזשאנס פארהאנ. פון בר. 2 פון"צ, 8.30 אוהר פונקט. וויכטיקע פראנ.

פרייטאג, אוג. 7

אראנס. פארהאזאלונג פון הנוער הער. בה. 9 פונקט אין אינעגעם לאקאל. וויכטיקע פראנ.

—(::)—

הונדערטער דערטרונ־קען אין פארפלייצונג אין האנקאו

האנקאו, כינע, אוג. 3. —הונדערט־
טער כינעזער זיינען היינט דערטרונ־
קען נעוואָרן וען א דאמפּער וואס האט
אפּראהאלטן די וואסער פון א טייך ארום
שטאט איז צעריסן נעוואָרן אין האט
פארפלייצט די נאסן צו א טיפקייט פון
פיר פוס.

די צאל אומגעקומענע קען דערווייל
נים אפּגעשאצט ווערן, אבער עס איז
וויכער, אז הונדערטער נפשות זיינען
דערטרונקען נעוואָרן אין די אריומער־
טומלטן פון שטאט. האנקאו איז א
פולשטענדיק אפּגעשנינטן נעוואָרן פון
דעם ארומיקן נעפנט. אין די שפּיי־
זער ווען זיי האבן באשלאסן
אנגענאנן אפּצושטעלן די ארבעט אין
די מינען.

—(::)—

"מאן אן א לאנד" שווימט אפּ אויף זיין "איביקער רייזע" איבערן ים

באסטאן, מאס., אוג. 4— די שיף
"וויטאנא קאונטי", אין נעבעט אפּגע־
שוואמפּן פון באסטאן מיט אן אמעי־
קאנער פלאג, איז דעם 20סטן יולי
אראפּגעפאָרן פון באסטאן אויף אן
אויסערגעוויינלעכע רייזע. דאס שיף
איז אויסגעפּוצט געוואָרן פון אנ־
פאנג ביז סוף, אויף אלע מעגליכע
אופנען, כדי עס זאל זיין גרייט פאר
אלע ים־סכנות.

אויף דעם שיף זענען אויסער דער
קאפּיטאן, נאך 4 מאנשאפט, 3 פאסא־
זשירן, 3 קאָכן, 3 סטיוארדעסן, 3 מיי־
דלען, 3 קעלנערס, 3 קאָכן־העלפערס,
3 קאָכן־לערנערס, 3 בוטלערס, 3 לאָנ־
דרי־מענער, 3 קאָנסיערזשן, 3 אפּאר־
טמענט־מענער, 3 אפּאָרטמענט־מיידלעך,
3 אפּאָרטמענט־לערנערס, 3 אפּאָרט־
מענט־מיידלעך, 3 אפּאָרטמענט־לערנע־
רינס, 3 אפּאָרטמענט־מיידלעך, 3 אפּאָ־
רטמענט־לערנערינס, 3 אפּאָרטמענט־
מיידלעך, 3 אפּאָרטמענט־לערנערינס,
3 אפּאָרטמענט־מיידלעך, 3 אפּאָרט־
מענט־לערנערינס, 3 אפּאָרטמענט־מיי־
דלעך, 3 אפּאָרטמענט־לערנערינס, 3
אפּאָרטמענט־מיידלעך, 3 אפּאָרטמענט־
לערנערינס, 3 אפּאָרטמענט־מיידלעך,
3 אפּאָרטמענט־לערנערינ